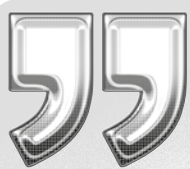

VA-Info

VA-ledningsnett - Nr. 5, desember 2011 - www.ovalinfo.no

Rosende omtale til oval i Aftenposten (?)

(...) har vann- og avløpsbransjen tøyd strikken litt lenger med navnet på det tverrkommunale utvalget som skal opplyse oss om ledningsnettene rundt omkring. OVAL er nemlig forkortelse for Opplyningsutvalget for VA-ledningsnett.

Slik skriver Aftenposten i sin spalte Lambada på siden «Aften Spør» 25. oktober og viser OVALs eminente logo i all dens glans. Spaltens «pris» går likevel dessverre ikke til OVAL, men til det faglige utvalget for sykehjemsetaten, som har valgt å kalle seg ZEVS – forkortelsen står for Zammen Er Vi Sterke.

Fra Ovals side må vi bare ta av oss hatten og gratulere sykehjemmene med imponerende kreativitet.

FORSIKRINGSNÆRINGENS JULEØNSKE:

En klar og entydig vann- og avløpslov

Forsikringsbransjen utbetalte mer enn 4,3 milliarder kroner i erstatninger for vannskader i 2010. Kanskje blir det enda verre i 2011?

Mia Ebeltoft i FNO etterlyser en Vann- og avløpslov som samler og klargjør ansvarsforhold og gir standardføringer – og et skikkelig incentiv for å få fart på vedlikeholdet av norske ledningsnett.

– Du må gjerne si at forsikringsbransjen bør holde en lav profil og ikke blande seg opp i kommunalt styre og stell med vann- og avløpsarbeid. Vi kan jo «bare» legge på egenandeler eller premier for forsikringstakerne, sier Mia Ebeltoft i Finansnæringens Fellesorganisasjon.

– Når vi nå tar initiativ til en opprydding i forholdene, er det fordi våre forsikringstakere fortjener det. Vi kan ikke bare se på at vannskadekostnadene fortsetter å stige og at dette ikke prioriteres for å bedre forholdene, og det er ganske klart hvor ansvaret ligger: Dårlig dimensjonerte og vedlikeholdte ledningsnett bryter sammen når ekstremværet setter inn.

Forsikringsbransjen ønsker å bidra og har startet et prosjekt hvor målet er å finne ut om skadedata fra alle forsikringsselskapene kan ha en god nytteverdi for kommunen når de skal ta beslutninger om hvor oppgradering av rør skal skje, eller gjøre andre større investeringer. Samtidig samarbeider forsikringsbransjen med politiske myndigheter og bransjeaktører for å få klarere ansvarsforhold og tydeligere regelverk.

– Det er vanskelig å si når kapasiteten er for liten, eller vedlikeholdet av avløpssystemet i en kommune er «utilstrekkelig» når det ikke er etablert noen normtall eller regler for dimensjonering og vedlikehold. Noen må ta hovedansvar for å fastlegge slike regler. I dag er ansvaret fragmentert og utydelig.

I en dom i Høyesterett i 2007, hvor forsikringsselskapene krevde regres for en rekke tilbakeslag i boliger i Stavanger etter et kraftig regn, ble det slått fast at selv om skadene skyldtes for dårlig kapasitet på rørene, var ikke kommunen ansvarlig. I kommunens sanitærreglement overfor abonnent sto det at det er kun når abonnenten kan bevise «uaktsomhet» hos kommunen at de påtar seg ansvar.

– Det betydde at abonnent, eller forsikringsselskapet ved tilbakeslag i kjelleren måtte påvise «uaktsomhet» hos kommunen selv om dette ikke var lovens ordlyd. Å bevise dette er kostbart og vanskelig. Konsekvensen var at forsikringsselskapene i stor grad sluttet å sende regningen til de som kunne gjøre noe med det. For forbrukerne er det egentlig likegyldig om han eller hun må betale for elendigheten i form av øket forsikringspremie eller øket avgift for vann og avløp. Regningen for vannskader havner til syvende og sist hos forbrukeren – uansett.

– Nå er ansvarsforholdet nylig endret når det gjelder vedlikehold. 18. oktober i år kom det en ny Høyesterettsdom som går motsatt vei; der det er påvist at skaden skyldes «utilstrekkelig» vedlikehold, skal kommunen ta regningen, uansett om de kan lastes for det eller ikke.

– Derfor er det vår mening at vi nå trenger et politisk initiativ for å koordinere og fastlegge ansvarsforholdene og et klart og tydelig lovverk. Ressursene må brukes til å forbedre ledningsnettene og hindre vannskader fremfor å krangle om hvem som skal betale skadeerstatningene. De sentrale myndighetene – ikke bare kommunene – må ta dette på alvor, og jeg tror, skal det bli noe fart på dette, at det må tilrettelegges incentiver for å få fart i vedlikeholdsarbeidet. For eksempel kan regjeringen begynne med å gi økonomisk støtte – krone mot krone – til de kommuner som starter en systematisk utbedring. Det hadde vært en positiv start!

Du skal ikke misbruke greske guders navn

SVAR: Kommunalt byråkrati kan være kjedelige greier, men det finnes heldigvis de som prøver å sprite opp tiltak og organisasjoner. Et av de flitigste virkemidlene er en sprek forkortelse. Aller best er det når forkortelsen også danser et kult ord, som Nav eller BRER (som er Ijerveverdiene til Oslo kommune: Brukerorientering, Redelighet, Engasjement og Respekt). Her synes imidlertid Lambada-redaksjonen at Landal kommune i Vestfold med sitt MER (Modig, Engasjert og Flomslig) er hakket hvassere. Men hva gjør man så når man

sliter med et prosjekt som ikke lar seg forkorte til et kult ord? Vel, det er åpenbart lov å jukse litt. Mens trademerk holder seg rimelig edruelige med sin HUNT (Helse-Undersøkelsen i Nord-Trøndelag), har vann- og avløpsbransjen tøyd strikken litt lenger med navnet på det tverrkommunale utvalget som skal opplyse oss om ledningsnettene rundt omkring. OVAL er nemlig forkortelse for Opplyningsutvalget for VA-Ledningsnett. Dagens pris går likevel til nettverket for faglig utvikling som møtes tre-fire ganger i året i regi av Sykehjemsetaten. Det har fått navnet ZEVS – og står

I tillegg til en sirkulær forkortelse, har OVAL også valgt seg en sprek logo der vann og avløp er illustrert med hver sin sirkel, for Zammen Er Vi Sterke. Hvis det er lesere som føler at Lambada-redaksjonen har oversatt noen feilende flotte akronymer; Send ditt tips inn til lambada@aftenposten.no

Fakta om VA-nettet:

Kommunalt spillvannsførende avløpsnett er på 36 100 km. Medregnet offentlige overvannsledninger er lengden offentlige avløpsledninger ca. 54 800 km. Kommunalt vannnett er på ca. 47 500 km. Vannverkene leverer 472 liter per person og døgn. Offisielt forbruk i husholdninger er ca. 195 liter/person og døgn. Lekkasjer i vannettene er også ca. 200 liter/p.d. Fornyelsen av avløpsnett per år var på ca. 0,49 % i 2010. Bare 39 % av kommunene har svart at de har fornyet deler av spillvannnett i 2010. Fornyelsen av kommunalt drikkevannsnett var i gjennomsnitt for årene 2007–2009 på ca. 0,8 % per år, men ca 1/3 av vannettet ligger i vannverk som praktisk talt ikke har noen fornyelse.

Monsterregnet over København i sommer

KUNNE LIKE GJERNE RAMMET OSLO ELLER DRAMMEN ...

Foto: Scanpix/Berlingske Tidende

Far og datter på tur på en motorveivkjørsel utenfor København sentrum 2. juli 2011.

Skybruddet i starten av juli fikk flere af Københavns gader til at ligne en dårlig udgave af Venedig. Nu skal regningen for uvejret betales af forsikringselskabene (...) "Vi regner med, at de samlede utbetalinger for hele branchen lander på omkring tre milliarder kroner" (...) siger Ole Rasmussen, skadedirektør hos Topdanmark.

Berlingske Tidende 16. aug. 2011

Skybruddet over København 2. juli i år er det verste som er registrert så langt. I løpet av to timer falt det hele 120 mm nedbør over byen, og da vannet trakk seg tilbake, lå det flere hundre tusen døde rotter i gatene – rotter som vanligvis bor nede i avløpsnett, men som druknet i de voldsomme vannmengdene. Etter oppryddingen rapporterer forsikringsbransjen i Danmark at sluttregningen viser seg å ende på rekordhøye 3 milliarder kroner.

For ikke mange år siden ville ingen drømt om at et slikt monsterregn ville kunne ramme et nordisk land, men nå erkjenner vi at regnværet like gjerne kunne ha kommet i Oslo eller i Stockholm. I Norge har vi for eksempel hatt den våteste sommer på 110 år. Minst. Meteorologisk Institutt har målt nedbør over Norge siden 1900, og slår fast at denne sommeren var våtest hva Østlandet angår siden målingen startet.

For landet som helhet lå sommerregnet på 140 % av normalen – for Østlandet 195 % av normalen.

Særlig de siste 10 årene har nedbørsrekordene kommet på rekke og rad, og det er ingenting som tyder på at denne kostbare utviklingen vil snu med det første. Tvert imot ser det ut til at nedbørsmengdene øker, og intensiteten på skadelig styrtregn bare blir verre.

Resultatet kan vi avlese bl.a. på vannskadeutviklingen: Vannskadene har de siste 10 årene vokst dobbelt så mye som brannskadene!

– Alt for mange norske avløpsnett har lenge vært underdimensjonert og dårlig vedlikeholdt, og utskiftningstakten for dårlige ledningsnett ligger langt under det som må til for å skape bedring. Den utviklingen vi nå står overfor, vil sette helt nye krav til både rørgnett og renseanlegg – krav de fleste kommuner i dag på ingen måte er forberedt på, mener Professor Oddvar Lindholm ved Universitetet for Miljø- og Biovitenskap.

Møte mellom departementer, direktorater og OVAL 14. oktober 2011

OVAL ble invitert til å møte "Departementsgruppen angående utfordringer m.h.t. drikkevann og ledningsnett", fredag 14. oktober i Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). Det er Folkehelse-avdelingens seksjon for ernæring og mattrygghet i HOD som er sekretariat for vannforsynings-sakene.

Fra OVAL møtte OVALs formann Torbjørn Lothe Vik og professor Oddvar Lindholm ved UMB.

Møtet ble ledet av Departementsgruppens formann, avdelingsdirektør Kjetil Tveitan. Foruten representanter fra alle de departementene som har ansvar for vannforsynings- og avløps-saker, var direktoratene som også har slikt ansvar invitert til møtet. Dette var Klima- og forurensningsdirektoratet, Mattilsynet og Folkehelseinstituttet. Til sammen var ca. 15 personer fra de statlige myndighetene invitert til møtet.

Torbjørn Lothe Vik startet møtet med å orientere om bakgrunnen for at OVAL oppsto, OVALs mål og arbeidsmetoder.

Oddvar Lindholm orienterte om den dårlige status for vann- og avløpsledningsnett og situasjonen med for lav fornyelsestakt av det eldre VA-nettet.

Det var enighet om at situasjonen ikke er akseptabel og at noe må gjøres for

å komme inn på et bedre spor med hensyn til fornyelse og forbedring av situasjonen i VA-nettet.

Av ulike virkemidler som ble diskutert var forskjellige former for statlig økonomisk støtte til fornyelse av dårlig VA-nett. Et problem her er at kommuner som ikke har gjort jobben sin, men har latt VA-nettet forfalle får støtte for å ta igjen det som andre kommuner allerede har gjort for egne midler.

Andre virkemidler kan være å fastsette statlige nasjonale mål for funksjon og kvalitet på VA-nettene.

Et tredje virkemiddel som ble diskutert var å opprette en tvungen benchmarkordning hvor alle kommuner og vannverk må rapportere inn nøkkeltall årlig. Disse tallene kan da offentliggjøres slik at de virkelig dårlige blir stilt til skue for allmennheten, lokale politikere og abonnentene.

Mattilsynet vil dessuten trappe opp sitt fokus på vannledningsnett når de kontrollerer vannverkene.

Til slutt takket gruppens formann OVAL for orienteringene og varslet at de gjerne vil trekke på OVALs fagkunnskap senere i arbeidet med å skape et statlig engasjement for at vannverk og kommuner skal utbedre sine VA-nett.

